Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

14. listopada 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Oplemenjivačka prava na biljnu sortu Zajednice – Uredba (EZ) br. 2100/94 – Članak 96. – Izračun zastarnog roka zahtjevâ iz članaka 94. i 95. – Dan od kojega rok počinje teći – Datum dodjele oplemenjivačkog prava Zajednice i saznanja za radnju te identitet počinitelja – Datum prestanka predmetnog postupanja – Uzastopne radnje – Neprekinute radnje – Ograničenje na radnje počinjene prije više od tri godine”

U predmetu C-186/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunal Supremo (Vrhovni sud, Španjolska), odlukom od 7. ožujka 2018., koju je Sud zaprimio 9. ožujka 2018., u postupku

**José Cánovas Pardo SL**

protiv

**Club de Variedades Vegetales Protegidas**

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: I. Ziemele (izvjestiteljica), predsjednica šestog vijeća, u svojstvu predsjednice sedmog vijeća, T. von Danwitz i A. Kumin, suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za José Cánovas Pardo SL, V. Venturini Medina, *procurador*, i A. Scasso Veganzones, *abogada*,

– za Club de Variedades Vegetales Protegidas, P. Tent Alonso, V. Gigante Pérez, I. Pérez-Cabrero Ferrández i G. Navarro Pérez, *abogados*,

– za vladu Helenske Republike, G. Kanellopoulos, E. Leftheriotou i A. Vasilopoulou, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: španjolski

– za Europsku komisiju, B. Eggers, I. Galindo Martín i G. Koleva, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 22. travnja 2021.,

donosi sljedeću

**Presudu**

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 96. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2100/94 od 27. srpnja 1994. o oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu Zajednice (SL 1994., L 227, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 24., str. 3.).

2 Taj je zahtjev upućen u okviru spora između društva José Cánovas Pardo SL (u daljnjem tekstu: društvo Pardo) i Cluba de Variedades Vegetales Protegidas (u daljnjem tekstu: CVVP) u vezi s okolnošću da to društvo iskorištava mandarine sorte „Nadorcott” bez dopuštenja CVVP-a.

## Pravni okvir

3 U skladu s člankom 1. Uredbe br. 2100/94, „uspostavlja [se] sustav oplemenjivačkih prava na biljnu sortu Zajednice kao jedinog i isključivog oblika prava industrijskog vlasništva na biljne sorte u Zajednici”.

4 Članak 13. te uredbe, naslovljen „Prava nositelja oplemenjivačkih prava na biljnu sortu Zajednice i zabranjene radnje”, određuje:

„1. Oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice ima takav učinak da nositelj ili nositelji oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice (dalje u tekstu ‚nositelj’) ima pravo na poduzimanje radnji određenih u stavku 2.

2. Ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 15. i 16., sljedeće radnje u pogledu sastojaka sorte ili požetog ili pobranog materijala zaštićene vrste (dalje u tekstu oba kao ‚materijal’) zahtijevaju davanje odobrenja od strane nositelja:

(a) proizvodnja ili reprodukcija (umnažanje);

(b) kondicioniranje za umnažanje;

(c) ponude za prodaju;

(d) prodaja ili drugo stavljanje na tržište;

(e) izvoz iz Zajednice;

(f) uvoz u Zajednicu;

(g) skladištenje za bilo koju od namjena koje su navedene u točkama (a) do (f).

Nositelj može davanje ovog ovlaštenja uvjetovati i ograničiti.

3. Odredbe stavka 2. primjenjuju se u odnosu na požeti ili pobrani materijal samo ako je on dobiven neovlaštenim korištenjem sastojaka zaštićene sorte i ako nositelj nije imao odgovarajuću mogućnost ostvariti svoje pravo u odnosu na navedene sastojke sorte.

[…]”

5 Na temelju članka 94. navedene uredbe, naslovljenog „Povreda”:

„1. Osobu koja:

(a) počini jedno od djela određenih u članku 13. stavku 2., a da nema pravo to učiniti, u pogledu sorte za koju je dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice;

ili

(b) propusti ispravno koristiti naziv sorte kako je navedeno u članku 17. stavku 1. ili propusti pružiti odgovarajuću informaciju kako je navedeno u članku 17. stavku 2.;

ili

(c) suprotno članku 18. stavku 3., koristi naziv sorte za sortu za koju je dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice ili naziv koji se može zamijeniti s istom;

nositelj može tužiti za prestanak takve povrede ili za plaćanje razumne naknade ili oboje.

2. Osoba koja postupi namjerno ili s nemarom nadalje je dužna nadoknaditi nositelju svaku daljnju štetu koja proizlazi iz predmetnog djela. U slučajevima običnog nemara navedeni zahtjevi mogu se umanjiti sukladno stupnju takvog običnog nemara, međutim, ne u tolikoj mjeri da budu manji od koristi koja je proizašla za osobu koja je počinila povredu.”

6 Članak 95. te uredbe, naslovljen „Postupci koji prethode dodjeli oplemenjivačkih prava na biljnu sortu Zajednice”, glasi kako slijedi:

„Nositelj može zahtijevati razumnu naknadu od svake osobe koja je u vremenu između objavljivanja zahtjeva za dodjeljivanje oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice i njegove dodjele izvršila djelo koje bi joj bilo zabranjeno izvršiti nakon priznanja.”

7 U skladu s člankom 96. Uredbe br. 2100/94, naslovljenim „Zastara”:

„Zahtjevi na temelju članaka 94. i 95. zastarijevaju tri godine od konačne dodjele oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice i od saznanja nositelja o djelu i o identitetu odgovorne stranke ili, u nedostatku takvog saznanja, 30 godina od učinjenog predmetnog djela.”

## Glavni postupak i prethodna pitanja

8 Nastavno na zahtjev koji je Nadorcott Protection SARL 22. kolovoza 1995. uputio Uredu Zajednice za biljne sorte (CPVO), potonji mu je 4. listopada 2004. dodijelio oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice koje se odnosi na sortu mandarina Nadorcott. Protiv te odluke žalbenom vijeću CPVO-a podnesena je žalba sa suspenzivnim učinkom, koja je odbijena odlukom od 8. studenoga 2005., objavljenom u Službenom listu CPVO-a od 15. veljače 2006.

9 Društvo Pardo od 2006. iskorištava plantažu s 4457 mandarina sorte Nadorcott.

10 Geslive, kojemu je dodijeljeno upravljanje pravima koja se odnose na sortu Nadorcott, 30. listopada 2007. uputio je društvu Pardo opomenu u kojoj mu nalaže da prestane iskorištavati tu biljnu sortu s obzirom na to da nema odgovarajuće ovlaštenje za to.

11 CVVP, kojemu je preneseno upravljanje tim pravima od 13. prosinca 2008., 30. ožujka 2011. uputio je društvu Pardo novi dopis u kojem je od njega zahtijevao da prestane iskorištavati 5000 mandarina sorte Nadorcott, ako se bude utvrdio da ono to čini.

12 Nakon što je CVVP u studenome 2011. podnio zahtjev za privremene mjere Juzgadu de lo Mercantil (Trgovački sud, Španjolska) kako bi se utvrdila povreda isključivih prava koja se odnose na sortu Nadorcott, CVVP je podnio dvije tužbe protiv društva Pardo, odnosno, s jedne strane, zahtjev za „privremenu zaštitu” koji se odnosi na radnje koje je to društvo počinilo prije dodjele oplemenjivačkih prava Zajednice, odnosno prije 15. veljače 2006., i, s druge strane, zahtjev zbog povrede u pogledu radnji počinjenih nakon tog datuma. Osobito, CVVP je zahtijevao da se utvrdi povreda isključivih prava koja se odnose na sortu Nadorcott nakon 15. veljače 2006. do njezina prestanka. CVVP je također zahtijevao da se društvu Pardo naloži prestanak tog nezakonitog iskorištavanja, uklanjanje i, ako je potrebno, uništenje sveg biljnog materijala te vrste koji ono posjeduje, te isplata naknade štete CVVP-u zbog tog iskorištavanja.

13 Smatrajući da je prošlo više od tri godine od datuma kada je nositelj oplemenjivačkog prava na sortu Nadorcott identificirao društvo Pardo kao navodnog iskorištavatelja te sorte, odnosno najkasnije 30. listopada 2007., datuma dostave pisma opomene Geslivea društvu Pardo, do datuma kada je CVVP podnio tužbe, u studenome 2011., taj je prvostupanjski sud odbio navedenu tužbu jer je zahtjev zbog povrede zastario na temelju članka 96. Uredbe br. 2100/94.

14 Audiencia Provincial de Murcia (Provincijski sud Murcije, Španjolska), kojoj je CVVP podnio žalbu protiv te odluke, utvrdila je da društvo Pardo ne osporava da je iskorištavalo stabla sorte Nadorcott niti nepostojanje pristanka nositelja te sorte. Taj je sud odlučio da je to društvo svojom djelatnošću počinilo povrede i da su one, zbog nastavka uzgoja stabala i dalje trajale. Usto, on je smatrao da članak 96. Uredbe br. 2100/94 treba tumačiti na način da zahtjevi koji se odnose na povrede počinjene manje od tri godine prije podnošenja CVVP-ovih tužbi nisu zastarjeli, dok su oni koji se odnose na radnje počinjene više od tri godine prije tih događaja zastarjeli.

15 Slijedom toga, društvu Pardo naloženo je da plati 31 199 eura na ime povreda i primjerene naknade štete zbog radnji počinjenih bez pristanaka nositelja oplemenjivačkog prava Zajednice tijekom razdoblja na koje se odnosi privremena zaštita. Usto, naloženo mu je da prestane sa svim povredama.

16 Društvo Pardo je sudu koji je uputio zahtjev, Tribunalu Supremo (Vrhovni sud, Španjolska), podnijelo kasacijsku žalbu protiv te odluke Audiencije Provincial de Murcia (Provincijski sud Murcije), u kojoj je pobijalo način na koji je taj sud protumačio članak 96. Uredbe br. 2100/94.

17 Sud koji je uputio zahtjev navodi da, u skladu s nacionalnom sudskom praksom o intelektualnom vlasništvu, valja razlikovati povremene povrede od neprekinutih. U potonjem slučaju zastarni rokovi se produljuju onoliko koliko povreda traje. Taj se sud pita je li ta sudska praksa primjenjiva na pravila o zastari iz članka 96. Uredbe br. 2100/94, a osobito zastarijevaju li svi zahtjevi koji se odnose na povrede ako je nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu

Zajednice podnio svoju tužbu više od tri godine nakon što je saznao za povrede i identitet njihova počinitelja ili zastarijevaju samo zahtjevi koji se odnose na radnje počinjene više od tri godine prije podnošenja tužbe.

18 U tim je okolnostima Tribunal Supremo (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Protivi li se članku 96. Uredbe [br. 2100/94] tumačenje prema kojem, ako je protekao rok od tri godine otkad je, nakon konačne dodjele prava na biljnu sortu, nositelj saznao za djelo i identitet počinitelja, zahtjevi na temelju članaka 94. i 95. [te] uredbe zastarijevaju, iako su štetne radnje trajale sve do trenutka podnošenja zahtjeva?

2. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, treba li smatrati da se u skladu s člankom 96. [navedene uredbe] zastara odnosi samo na konkretne povrede počinjene izvan roka od tri godine, a ne na one počinjene u posljednje tri godine?

3. Ako je odgovor na drugo pitanje potvrdan, mogu li se zahtjev za prestanak povrede kao i zahtjev za naknadu ukupne štete prihvatiti samo u pogledu tih posljednjih djela počinjenih u posljednje tri godine?”

## Postupak pred Sudom

19 Odlukom predsjednika Suda od 13. veljače 2019. postupak u ovom predmetu prekinut je do objave presude u predmetu C-176/18, koji se odnosio na zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Tribunal Supremo (Vrhovni sud), a u kojem je bila riječ o tumačenju članka 13. Uredbe br. 2100/94, u okviru spora između CVVP-a i Adolfa Juana Martíneza Sanchísa u pogledu njegova iskorištavanja mandarina sorte Nadorcott.

20 Nakon objave presude od 19. prosinca 2019., Club de Variedades Vegetales Protegidas (C-176/18, EU:C:2019:1131), tajništvo Suda dostavilo je tu presudu sudu koji je uputio zahtjev dopisom od 7. siječnja 2020. te ga je pozvalo da navede želi li, s obzirom na tu presudu, održati svoj zahtjev za prethodnu odluku u ovom predmetu.

21 Dopisom od 16. listopada 2020. taj je sud obavijestio Sud da želi održati svoj zahtjev za prethodnu odluku.

## O prethodnim pitanjima

### *Prvo pitanje*

22 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 96. Uredbe br. 2100/94 tumačiti na način da trogodišnji zastarni rok koji je tom odredbom predviđen za zahtjeve iz članaka 94. i 95. te uredbe počinje teći nakon što je konačno dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice, od datuma kada je nositelj saznao za radnju i identitet počinitelja povrede, i to neovisno o tome je li ta povreda prestala ili traje sve do trenutka podnošenja zahtjeva.

23 S tim u vezi, valja podsjetiti na to da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst nego i njezin kontekst te ciljeve koji se nastoje postići propisom čiji je dio (presuda od 20. siječnja 2021., Heavyinstall, C-420/19, EU:C:2021:33, t. 27. i navedena sudska praksa).

24 Prvo, što se tiče teksta članka 96. Uredbe br. 2100/94, iz njega izričito proizlazi da zahtjevi na temelju članaka 94. i 95. te uredbe zastarijevaju tri godine od konačne dodjele oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice i od saznanja nositelja o radnji i o identitetu odgovorne stranke ili, u nedostatku takvog saznanja, 30 godina od učinjenog predmetnog djela.

25 Stoga, kao prvo, iz tog teksta proizlazi da ta odredba predviđa dva uvjeta na temelju kojih se može utvrditi datum od kojeg počinje teći trogodišnji zastarni rok koji se odnosi na zahtjeve podnesene na temelju članaka 94. i 95. Uredbe br. 2100/94, pri čemu jedan uvjetuje drugi.

26 Naime, hoće li taj rok početi teći ovisi, s jedne strane, o objektivnom događaju, odnosno datumu konačne dodjele oplemenjivačkog prava Zajednice i, s druge strane, subjektivnom događaju, odnosno datumu na koji je nositelj oplemenjivačkog prava Zajednice saznao za povredu i identitet počinitelja povrede.

27 Kad je riječ o hijerarhiji između događaja od kojih počinje teći zastarni rok, valja smatrati da je polazišna točka tog roka datum događaja koji je nastupio posljednji, odnosno ili datum dodjele oplemenjivačkog prava Zajednice ili datum saznanja o povredi i identitetu njezina počinitelja (vidjeti analogijom presudu od 2. ožujka 2017., Glencore Céréales France, C-584/15, EU:C:2017:160, t. 47.).

28 Iz toga proizlazi da se članak 96. Uredbe br. 2100/94 ne može tumačiti na način da prestanak povrede čini događaj od kojeg počinje teći zastrani rok za zahtjeve iz članaka 94. i 95. te uredbe.

29 Takvo tumačenje, koje podupire CVVP u svojim pisanim očitovanjima, ne bi bilo samo suprotno tekstu članka 96. nego bi, kao što je nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 46. svojeg mišljenja, dodalo još jedan uvjet onima navedenima u točki 26. ove presude, koji nije predvidio zakonodavac Unije.

30 Kao drugo, tekst članka 96. Uredbe br. 2100/94 samo navodi da trogodišnji zastarni rok počinje teći u trenutku u kojem je nositelj saznao za „[radnju]” povrede kao takvu i njezina počinitelja. Suprotno tomu, ta odredba ni na koji drugi način pobliže ne određuje treba li uzeti u obzir eventualno saznanje o opsegu razdoblja tijekom koje su učinjene povrede prava nositelja ili neprekidnosti tih povreda. Iz tog teksta jedino proizlazi da je ta „[radnja]” ona koje može biti predmet jednog od zahtjeva iz članaka 94. i 95. Uredbe br. 2100/94.

31 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, s jedne strane, od trenutka dodjele oplemenjivačkih prava na biljnu sortu Zajednice, neovlašteno poduzimanje radnji iz članka 13. stavka 2. Uredbe br. 2100/94 u pogledu biljne sorte koja je predmet te zaštite čini „neovlašteno korištenje” u smislu članka 13. stavka 3. te uredbe. Stoga, u skladu s člankom 94. stavkom 1. točkom (a) navedene uredbe, osobu koja u tim okolnostima počini jednu od navedenih radnji nositelj može tužiti za prestanak takve povrede ili za plaćanje razumne naknade ili oboje (presuda od 19. prosinca 2019., Club de Variedades Vegetales Protegidas, C-176/18, EU:C:2019:1131, t. 41.).

32 S druge strane, kada je riječ o razdoblju koje prethodi dodjeli te zaštite, navedeni nositelj može, u skladu s člankom 95. Uredbe br. 2100/94, zahtijevati razumnu naknadu od svake osobe koja je u vremenu između objavljivanja zahtjeva za dodjeljivanje oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice i njegove dodjele izvršila radnju koju bi joj bilo zabranjeno izvršiti nakon priznanja zaštite (presuda od 19. prosinca 2019., Club de Variedades Vegetales Protegidas, C-176/18, EU:C:2019:1131, t. 42.).

33 Slijedom toga, iz točaka 24. do 32. ove presude proizlazi da u skladu s tekstom članka 96. Uredbe br. 2100/94 trogodišnji zastarni rok koji ta odredba predviđa za zahtjeve iz članaka 94. i 95. te uredbe ne počinje teći od trenutka u kojem su povrede zbog kojih su zahtjevi podneseni prestale, nego od datuma kada je nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice saznao za postojanje tih radnji i identitet njihova počinitelja u mjeri u kojoj taj tekst ne sadržava nikakvo upućivanje niti aluziju na pojmove trajanja postojanja povrede ni na njezinu neprekidnost.

34 Drugo, takvo tumačenje potvrđeno je kontekstom u kojem se nalazi članak 96. Uredbe br. 2100/94.

35 Naime, valja istaknuti da su zahtjevi iz članaka 94. i 95. te uredbe osobito usmjereni protiv radnji iz njezina članka 13. stavka 2. Doista, ta se odredba ustvari odnosi na pojedinačne radnje tako da okolnost da radnja neprekidno traje nije odlučujuća kad je riječ o određivanju trenutka od kada počinje teći rok iz članka 96. navedene uredbe.

36 Treće, tumačenje te odredbe kako je navedeno u točki 33. ove presude potvrđeno je ciljem koji se nastoji postići Uredbom br. 2100/94 preko navedene odredbe, u mjeri u kojoj se njome utvrđuje pravilo o zastari.

37 Naime, valja podsjetiti na to da zastarni rokovi općenito ispunjavaju funkciju osiguranja pravne sigurnosti (presuda od 30. travnja 2020., Nelson Antunes da Cunha, C-627/18, EU:C:2020:321, t. 44. i navedena sudska praksa).

38 Kako bi djelotvorno ispunili tu ulogu, ti rokovi moraju biti unaprijed određeni i svaka „analogna” primjena zastarnog roka mora biti pojedincu dovoljno predvidiva (presuda od 23. siječnja 2019., Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, EU:C:2019:51, t. 71. i navedena sudska praksa).

39 Tumačenje članka 96. Uredbe br. 2100/94 u skladu s kojim bi njime predviđen zastarni rok počinjao teći tek nakon prestanka pripisane povrede dovelo bi do toga da bi, dok god ta povreda neprekidno traje, nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice mogao podnijeti zahtjeve iz članaka 94. i 95. te uredbe do tri godine nakon prestanka te radnje i to neovisno o datumu počinjenja navedene radnje i činjenici da je taj nositelj saznao za njezino postojanje i identitet njezina počinitelja.

40 Zbog takvog bi tumačenja počinitelj povreda osjećao stalnu nesigurnost s obzirom na to da bi nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice, iako je tolerirao postojanje takvih radnji do te mjere da je njihov počinitelj stekao dojam da postupa u dobroj vjeri, mogao valjano podnijeti neki od zahtjeva iz članaka 94. i 95. Uredbe br. 2100/94 za sve radnje, neovisno o datumu na koji je pojedina od njih počinjena.

41 Slijedom toga, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 96. Uredbe br. 2100/94 treba tumačiti na način da trogodišnji zastarni rok koji je tom odredbom predviđen za zahtjeve iz članaka 94. i 95. te uredbe počinje teći, neovisno o okolnosti traje li povreda zaštićene sorte i

datumu prestanka te povrede, od datuma kada je, s jedne strane, konačno dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice i, s druge strane, nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice saznao za postojanje te povrede i identitet njezina počinitelja.

***Drugo i treće pitanje***

42 Svojim drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 96. Uredbe br. 2100/94 tumačiti na način da su zastarjeli svi zahtjevi iz članaka 94. i 95. te uredbe koji se odnose na skup povreda zaštićene sorte, a koji su podneseni više od tri godine nakon što je, s jedne strane, konačno dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice i, s druge strane, nositelj saznao za taj skup radnji i identitet njihova počinitelja, i to neovisno o datumu počinjenja svake pojedinačne radnje, koja je dio navedenog skupa radnji, ili tako da su zastarjeli samo oni zahtjevi koji se odnose na radnje počinjene više od tri godine prije podnošenja tih zahtjeva.

43 Kao što proizlazi iz točke 35. ove presude, članak 96. Uredbe br. 2100/94 odnosi se na zastaru zahtjevâ iz članaka 94. i 95. te uredbe koji se odnose na pojedinačno utvrđene povrede.

44 Naime, kao što proizlazi iz točaka 31. i 32. ove presude, takve su povrede one iz članka 13. stavka 2. te uredbe za koje je potrebno ovlaštenje nositelja oplemenjivačkog prava Zajednice, odnosno proizvodnja ili reprodukcija (umnažanje), kondicioniranje za umnažanje, ponude za prodaju, prodaja ili drugo stavljanje na tržište, izvoz iz Europske unije, uvoz u Uniju i skladištenje za bilo koju od namjena svake od radnji sastojaka sorti ili požetog ili pobranog materijala zaštićene sorte.

45 Stoga za potrebe primjene članka 96. Uredbe br. 2100/94 valja pojedinačno uzeti u obzir svaku povredu koja odgovara jednoj od onih navedenih u članku 13. stavku 2. te uredbe, neovisno o okolnosti je li ona ponovljena, traje li ili se može povezati sa skupom radnji.

46 Osim toga, kao što je nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 61. svojeg mišljenja, činjenica da se članak 96. Uredbe br. 2100/94 odnosi na zastaru „[radnje]”, a ne postupanje koje se smatra „skupom radnji” govori u prilog pojedinačnom ispitivanju zastare svake od povreda koje su dio „skupa [radnji]”.

47 Iz toga proizlazi da je datum na koji je nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice saznao za postojanje svake pojedinačne povrede te za identitet njezina počinitelja odlučujući za utvrđivanje toga jesu li zahtjevi iz članaka 94. i 95. Uredbe br. 2100/94 zastarjeli uzimajući u obzir trogodišnji rok iz njezina članka 96.

48 Stoga je u okolnostima glavnog predmeta zadaća suda koji je uputio zahtjev da u pogledu svake od tih povreda koje se pripisuju Pardu utvrdi je li CVVP saznao za te povrede i njihova počinitelja više od tri godine prije podnošenja zahtjevâ za naknadu štete o kojima je riječ u glavnom postupku, koji su, kao što proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev, podneseni u studenome 2011.

49 Suprotno tumačenje članka 96. Uredbe br. 2100/94, u skladu s kojim bi istek trogodišnjeg roka iz te odredbe podrazumijevao zastaru koja se proteže na sve radnje koje povrjeđuju pravâ nositelja, koje zastupa Pardo u svojim pisanim očitovanjima, bilo bi u suprotnosti s ciljem te odredbe.

50 Naime, iz takvog bi tumačenja proizlazilo da bi zastara zahtjeva iz članaka 94. i 95. te uredbe koji se odnose na povredu koja se smatra početkom postupanja, odnosno temeljem skupa povreda koje se tiču zaštićene sorte, podrazumijevala i zastaru zahtjeva koji se odnose na bilo koju drugu radnju

koja se može pripisati tom postupanju ili se može povezati s tim skupom, neovisno o datumu na koji je nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice saznao za postojanje takve radnje i identitet njezina počinitelja.

51 Međutim, kao što je istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 56. svojega mišljenja, pravila o zastari mogu se odnositi samo na zahtjeve koji se tiču radnji koje su već počinjene, a ne onih koje mogu biti počinjene u budućnosti.

52 Usto, kada bi se zahtjevi iz članaka 94. i 95. Uredbe br. 2100/94 morali proglasiti zastarjelima jer se odnose na „prvotnu radnju" na kojoj se temelji pripisano postupanje, nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice bio bi lišen svake zaštite u pogledu povreda počinjenih nakon isteka zastarnog roka koji se odnosi na tu prvotnu radnju.

53 Takvo poimanje zastarnog roka iz članka 96. te uredbe neusklađeno je sa samim ciljem navedene uredbe koji se, na temelju njezina članka 1., sastoji u uspostavi sustava oplemenjivačkih prava na biljnu sortu Zajednice.

54 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo i treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 96. Uredbe br. 2100/94 treba tumačiti na način da su zastarjeli samo oni zahtjevi iz članaka 94. i 95. te uredbe koji se odnose na skup povreda zaštićene sorte, a koji su podneseni više od tri godine nakon što je, s jedne strane, konačno dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice i, s druge strane, nositelj saznao za postojanje svake pojedinačne povrede, koja je dio navedenog skupa povreda, i identitet njihova počinitelja.

## Troškovi

55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (sedmo vijeće) odlučuje:

1. **Članak 96. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2100/94 od 27. srpnja 1994. o oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu Zajednice treba tumačiti na način da trogodišnji zastarni rok koji je tom odredbom predviđen za zahtjeve iz članaka 94. i 95. te uredbe počinje teći, neovisno o okolnosti traje li povreda zaštićene sorte i datumu prestanka te povrede, od datuma kada je, s jedne strane, konačno dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice i, s druge strane, nositelj oplemenjivačkog prava na biljnu sortu Zajednice saznao za postojanje te povrede i identitet njezina počinitelja.**

2. **Članak 96. Uredbe br. 2100/94 treba tumačiti na način da su zastarjeli samo oni zahtjevi iz članaka 94. i 95. te uredbe koji se odnose na skup povreda zaštićene sorte, a koji su podneseni više od tri godine nakon što je, s jedne strane, konačno dodijeljeno oplemenjivačko pravo na biljnu sortu Zajednice i, s druge strane, nositelj saznao za postojanje svake pojedinačne povrede, koja je dio navedenog skupa povreda, i identitet njihova počinitelja.**

Potpisi